

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-2

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Barbora Tesařová
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Medailon z hrobu 914/803 z kostela sv. Kříže v Javorníku (obr. 22, str. 191). Medallion from grave Nr. 914/803 in the St. Cross Church in Javorník (Fig. 22, Pg. Nr. 191).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

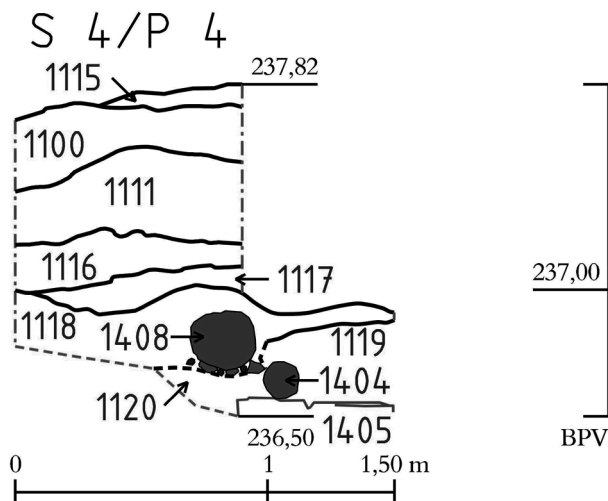
Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

potvrdil přítomnost základového zdiva středověké Litovelské brány.

Hana Dehnerová, Jan Grégr

Resumé

Uničov (Bez. Olomouc), Haškova-, Příční-, Litovelská Straßen, Parz. Nr. 2244/7, 61/1, 2473/1, 2244/8, 2244/9, 2251/29. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Obr. 69. Uničov, Litovelská, sonda S4/14. Příčný uliční profil P4 před č. p. 192. 1404, 1408 – klády, 1405 – prkna (kresba a digitalizace J. Grégr).

Abb. 69. Uničov, Litovelská Straße, die Sonde S4/14. Der Querprofil der Straße vor Nr. 192. 1404, 1408 – die Rundholz, 1405 – die Bretter (Zeichnung und Digitalisierung J. Grégr).

UNIČOV (OKR. OLOMOUČ)

Panská ulice, parc. č. 2517. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Lokalizace v S-JTSK: bod X = 1100951,73, Y = 554322,34.

V letních měsících roku 2015 proběhl archeologický dohled v Uničově v Panské ulici, kde byly hloubeny základové pasy pro stavbu rodinného domu. Během těchto zemních prací byly narušeny převážně vrstvy recentních stavebních sutí. Pouze ve východní části staveniště, dále od ulice, nedaleko městských hradeb, byly zjištěny archeologické situace, které byly následně zdokumentovány. Celková hloubka výkopů činila 1,10 – 1,20 m, šířka nepřesáhla 0,80 m. Mocnost zachovalých archeologických souvrství byla 0,50 – 0,60 m, přičemž nikde nebylo dosaženo intaktního geologického podloží.

Nejdůležitějším zjištěním jsou dvě výrazné úrovně požárových horizontů, dokládajících v tomto prostoru přítomnost dřevohlinitých konstrukcí. Keramikou je možné je datovat do období pozdního středověku a raného novověku. Z nálezů je pozoruhodný zejména částečně rekonstruovatelný, původně zeleně glazovaný, avšak silně přepálený větší fragment nádoby s výlevkou. Společně s ním byla nalezena i železná, požárem rovněž značně poškozená veřej dveří a pozůstatky silně zdeformované skleněné nádoby.

Karel Faltýnek

Resumé

Uničov (Bez. Olomouc), Panská Straße, Parz. Nr. 2517. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

VALAŠSKÉ MEZIRÍČÍ (K. Ú. KRÁSNO NAD BEČVOU, OKR. VSETÍN)

„Helštýn“, parc. pz. č. 747/1. Novověk. Letohrádek. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Muzeum regionu Valašsko.

Lokalizace: 49°29'3.442"N 17°59'6.462"E

Předstihový archeologický výzkum proběhnul na vrchu Helštýně kde se podařilo odhalit velkou část základů Belvedéru – letohrádku Žerotínů, pánů ve Valašském Meziříčí. Nálezový celek se skládá hlavně ze stavebních článků, jako jsou cihly, interiérové glazované dlaždice, exteriérové kamenné dlaždice, kachle, fragmenty omítek, keramika, sklo a drobné mince.

Vzhledem k minimu dochovaných písemných pramenů přinesl předstihový výzkum množství nových poznatků zejména o konstrukci stavby. Byl vyloučen kruhový tvar, který dokládá nejstarší mapový pramen. Výzkum dokázal, že jde o pravouhlou stavbu. Kastelový tvar z indikační skici z roku 1834 však zůstává otázkou, protože nebyly nalezeny rohové věže. Nepotvrdila se taktéž teorie o dřevěné stavbě altánového typu. Podle nálezů jde o cihlovo-kamenou stavbu na kamenném základě s keramickou dlažbou, několikanásobně omítnutými zdmi a s vykuřovacím tělesem, která byla pravděpodobně schopna i zimního provozu. V rámci povrchového průzkumu zaniklé alejové cesty k letohrádku byly nalezeny dvě dobové mince.

Stavba byla po svém zániku rozebrána místními obyvateli, i kamenné základy se zachovaly *in situ* jenom výjimečně. Destruovaný stavební materiál byl navezen do základových jam a povrch byl opakovaně zarovnáván navážkami z blízkého pole, naposledy při

vybudování památníku v roce 1948. Výstavba pietního místa pravděpodobně zničila severozápadní část letohrádku.

Ulice Na Tržnici, Mostní, parc. st. č. 207/1. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Muzeum regionu Valašsko.

Lokalizace: 49°28'25.144"N 17°58'17.610"E

Při výkopových pracích byly zachyceny fragmenty zdiva pozdně středověkého nebo raně novověkého domu na rohu nynějších ulic Na Tržnici a Mostní ve Valašském Meziříčí – Krásné nad Bečvou. Několik desítek centimetrů vysoké a široké torzo nároží cihlového domu se nacházelo jenom pár centimetrů pod chodníkem, který protíná cyklostezku kolem Bečvy směrem na Rožnov. Ze sondy pochází několik zdobených hlíněných střepů polévaných zabarvenou olovenou glazurou, zvířecí kosti a stavební hřebíky. Vzhledem k nutnosti vykonávat dozor jenom v rozmezí stavebního výkopu nebylo možné zjistit přesné směřování zdí vybíhajících z objeveného rohu. I když je dům zachycen ještě na indikační skice z roku 1834 (kde je označen jako nespalný – tj. zděný), nálezový materiál získaný ve spodní části budovy odpovídá spíše pokročilému 16. století nebo počátku století následujícího.

Samuel Španihel

Resumé

Valašské Meziříčí (Krásno nad Bečvou Cadastre, Vsetín District), „Helštýn“, land parcel No. 747/1. Early Modern Period. Belvedere. Rescue excavation.

Valašské Meziříčí (Krásno nad Bečvou Cadastre, Vsetín District), Na Tržnici- and Mostní Street, land parcel No. 207/1. Middle Ages, Early Modern Period. Town. Rescue excavation.

VALTICE (OKR. BŘECLAV)

Areál Chateau Valtice. Středověk. Sídliště (?) Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum probíhal v areálu Chateau Valtice na parc. č. 761/7 při příležitosti rozsáhlé stavby nových sklepních prostor. Terén zde byl uměle navýšen již v novověku o několik metrů. V místě stavby se nacházela stará ČOV, proto byly novověké návozy navíc protnuty také četnými recentními zásahy. Výzkum tedy probíhal formou dohledu nad zemními pracemi, které

spočívaly v těžbě zeminy až na potřebnou niveletu podlahy budoucího sklepa. Pod novověkými kontexty nevykazujícími téměř žádné nálezy byla zachycena ne příliš silná (0,5 m) středověká vrstva nasadající na černou hlínu, která zde tvoří geologické podloží. Zkoumána mohla být pouze omezená plocha daná půdorysem stavební jámy a recentními zásahy ČOV. Dle nepočetných nálezů keramiky je možné vrstvu zařadit do 14. – 15. století. Dále byl nalezen keramický přeslen a detektorem kovů část železné ostruhy. Po snížení vrstvy byl v geologickém podloží zachycen stratigraficky starší mělký žlab, který byl v jednom místě přerušen. Jeho účel se zjistit nepodařilo.

Ivan Čižmář

Resumé

Valtice (Bez. Břeclav), Firmengelände Chateau Valtice. Mittelalter. Siedlung (?) Rettungsgrabung.

VELKÉ LOSINY (OKR. ŠUMPERK)

Areál zámku, č. p. 268, parc. č. 1, 14/1, 26. Novověk. Zámek. Záchranný výzkum.

Na podzim 2015 proběhla generální rekonstrukce elektroinstalace státního zámku Velké Losiny. Výkop o průměrné hloubce 0,7 m byl veden podél východní a jižní strany zámeckého nádvoří, jedna větev pokračovala západně od zámku směrem k tzv. malému skleníku, další přípojka směřovala přes dvůr za kočárovnu na jih k oranžerii. Výkop byl hlouben pomocí techniky, v blízkosti zdí a inženýrských sítí probíhaly práce ručně. Práce na nádvoří byly komplikovány intenzivním deštěm. Výkopy mimo prostor nádvoří na několika místech zachytily novověký klenutý vodní přivaděč zděný z cihel.

Na nádvoří zámku bylo v hloubce 0,2 m zachyceno starší valounové dláždění, v hlavních komunikačních trasách byly použity ploché kameny o velikosti až 0,5 × 0,8 m. Dláždění nebylo zaznamenáno podél jižního křídla, kde se naopak vyskytovala až 0,1 m silná vrstva požárové planýrky. Přibližně před vjezdem ve východním křídle zámku výkop odkryl kanál tvořený cihlovými zídkami s kamenným překrytím (šířka 1 m, povrch v hloubce 0,5 m). Kanál vedl severozápadně – jihovýchodním směrem, jednalo se patrně o odvaděč vody z kašny.

Přibližně v polovině jižní strany nádvoří byl výkop prohlouben až na 1,35 m z důvodů křížení trasy elektroinstalace s kanalizací. V těchto místech byla narušena dorovnávková vrstva tvořená destrukcí